

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Кафедра кінознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи та
міжнародного співробітництва

Олена АЛЕКСАНДРОВА

« 23 » вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КРОСКУЛЬТУРНИЙ АНАЛІЗ ЕКРАННИХ МИСТЕЦТВ»

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Спеціальність: В1 Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво

Освітньо-наукова
програма: Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво

Київ – 2025

Розробник:

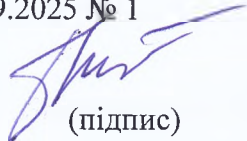
Погребняк Галина Петрівна, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри кінознавства

Викладач:

Погребняк Галина Петрівна, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри кінознавства

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри кінознавства
Протокол від 01.09.2025 № 1

Завідувач кафедри

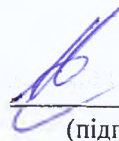

Марина БРАТЕРСЬКА-ДРОНЬ

(підпис)

РПНД погоджено з гарантом освітньо-наукової програми
«Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво»

Кандидат мистецтвознавства,
завідувач кафедри продюсерства
аудіовізуального мистецтва та виробництва
03.09.2025

Людмила НОВІКОВА

(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Кроскультурний аналіз екранних мистецтв» розроблена відповідно до Положення про навчально-методичний комплекс освітніх компонентів у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, затвердженого рішенням Вченої ради від 28 травня 2024 р., протокол № 6 (введене в дію наказом від 28.05.2024 № 97-Д).

Найменування показників	Форма навчання			
	денна	заочна		
Характеристика навчальної дисципліни	Вибіркова			
Курс	Перший рік навчання			
Семестр	2	-		
Кількість кредитів -	3	-		
Загальний обсяг годин -	90	-		
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні			
	14			
	Семінарські			
	10			
	Самостійна робота			
	66			
Вид підсумкового контролю	залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вибіркової дисципліни «Кроскультурний аналіз екранних мистецтв» полягає в послідовному, систематичному та комплексному засвоєнні аспірантами знань та набуття умінь щодо здійснення кроскультурного аналізу екранних мистецтв в сучасних умовах.

Вивчення дисципліни передбачає виконання таких **завдань**:

- надання теоретичних знань щодо викладення концептуальних підходів до кроскультурного аналізу екранних творів;
- розвиток аналітичних здібностей аспірантів;
- вдосконалення здатностей описувати, аналізувати та критично оцінювати твори екранних мистецтв в контексті соціокультурної динаміки;
- ознайомлення аспірантів з концептами та методами кроскультурного аналізу екранних мистецтв;
- сприяння в оволодінні аспірантами методикою кроскультурного аналізу творів екранних мистецтв;
- формування вмінь здійснення аспірантами зв'язків між екранними мистецтвами та іншими сферами культури, проведення комунікації між різними стратегіями кроскультурного аналізу екранних мистецтв.

У результаті вивчення вибіркового освітнього компоненту здобувачі третього рівня вищої освіти повинні поглибити такі **фахові компетентності**:

- знати терміни і поняття навчальної дисципліни, розуміти їх культурно-історичний зміст та логічну послідовність;
- знати сутність кроскультурного аналізу та вміти оперувати його основними інструментами;
- знати основні тенденції в аудіовізуальному мистецтві та вміти здійснювати їх кроскультурний аналіз;
- вміти визначати типологію видів сучасних екранних мистецтв та здійснювати кроскультурний аналіз за ключовими критеріями;
- знати специфіку сучасного кроскультурного аналізу екранних мистецтв;
- вміти здійснювати глибокий кроскультурний аналіз візуальної культури сучасних екранних мистецтв.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення (за потребою)

- ноутбук, телевізор, екран, проектор.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт												
	денна форма							заочна форма					
	усього	у тому числі						усього	у тому числі				
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	Сам. робота		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні
1 курс / 1 семестр:													
Тема 1. Об'єкт, предмет, завдання дисципліни	12	2					10						
Тема 2. Методологічні стратегії кроскультурного аналізу екранних мистецтв	16	2	2				12						
Тема 3. Основні етапи кроскультурного аналізу екранного тексту	16	2	2				12						
Тема 4. Ідейно- тематична компонента в кроскультурному аналізі екранних мистецтв	16	2	2				12						
Тема 5. Художньо- естетичні аспекти кроскультурного	14	2	2				10						

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	Сам. робота		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	Сам. робота
аналізу екранних мистецтв														
Тема 6. Концепт хронотопу в кроскультурному аналізі екранних творів	16	4	2				10							
Разом	90	14	10				66							

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1.Об'єкт, предмет, завдання дисципліни

Синтетизм екранних мистецтв в контексті міжкультурних зв'язків. Функції екранних мистецтв в сучасному полікультурному середовищі. Концепт «суб'єктивація творчості» на перетині взаємодії різних культур. Екранні мистецтва в системі традиційних мистецтв крізь призму кроскультурності. Формування екранної мови в міжкультурному обширі. Вплив літератури, театру, образотворчого мистецтва, музики, хореографії на формування міжкультурної компетентності екранної мови. Полікультурна наративність літератури й екранних мистецтв. Концепт «наративність екранного тексту» в контексті взаємопроникнення культур. Ефект міжкультурної комунікації в сценічному та екранних мистецтвах. Феномен «демократичної» та «авторитарної» кроскультурної комунікації в театрі, кіно на телебаченні. Звукова палітра як художньо-естетичний матеріал полікультурної взаємодії у музичному та екранних мистецтвах. Концепт «аудіовізуальна оповідь» в просторі співіснування культур.

Феномен техногенності екранних мистецтв в обширі міжнародної комунікації. Фотографічність, типажність, всюдисущість, ілюзорна, паралельна та альтернативна реальність техногенних мистецтв в сучасних глобалізаційних процесах. Екран як динамічний та ефективний носій полікультурної інформації. Екранні мистецтва в системі міжнародного інформаційного простору. Екран як екстер'єр мегаполіса. Екран як композиційно-художній елемент в сценографії, у видеоінсталяціях, фільмах, телепередачах в контексті кроскультурної взаємодії.

Основні поняття, ключові слова: кроскультурність, міжкультурна комунікація, феномен демократичної комунікації, феномен авторитарної комунікації, міжкультурна компетентність, полікультурне середовище.

Рекомендована література (основна): 2, 11, 12.

Додаткова: 2.

Тема 2. Методологічні стратегії кроскультурного аналізу екранних мистецтв

Концепт «кроскультурний аналіз» як подолання міжкультурних бар'єрів, як процедура умовного роз'єднання цілого на складові частини, фіксація, опис елементів цілого, встановлення характеру відносин між ними. Кроскультурний аналіз екранних творів як науковий підхід до вивчення поведінки людей та груп у контексті їхніх культурних особливостей, що зосереджується на спільних рисах та відмінностях між культурами в психології, комунікації, етиці та менеджменті. Кроскультурний аналіз для розуміння як культурні норми впливають на мислення, спілкування та взаємодію і водночас виявлення загальних властивостей основних складових, що дозволяє визначити типологічні ознаки (видові, жанрові, стильові) екранних текстів в міжкультурному середовищі. Кроскультурний аналіз як процедура синтезу – возз'єднання в цілісність розібраних елементів на новому якісному рівні. Структура екранного тексту як сукупність взаємозв'язків елементів цілого.

Метод як сукупність прийомів теоретичного осмислення і практичного освоєння дійсності, певний шлях дослідження. Використання раціоналістичного методу у кроскультурному аналізі, базованому на єдності таких підходів: визнання істинним очевидне; поділ кожного з елементів екранного тексту на кілька складових частин; просування від простого до складного; охоплення при розгляді екранного твору максимальної кількості явищ; збереження безперервності ланцюга умовиводів.

Кроскультурний метод як науковий підхід до вивчення поведінки, психології та соціальних явищ у контексті різних культур, порівнюючи їхні спільні й відмінні риси з метою розуміння того, як культура впливає на людину та групи, і які універсальні психологічні принципи існують. Методи пізнання екранних мистецтв (аналіз, ідентифікація, зіставлення, диференціювання, систематизація та ін.) як вивчення художньої природи, жанрово-стилістичних особливостей, специфіки образної мови, виразних засобів особливостей, психологічного та комунікативного впливу екранних мистецтв на людину в полікультурному середовищі. Застосування у кроскультурному аналізі емпіричного методу, що ґрунтується на інтуїтивному, демонстративному, сенситивному пізнанні кінематографічних явищ. Використання аналітичного підходу до аналізу екранних мистецтв, опертого на дескриптивний метод: докладний опис сюжету фільму, характерів персонажів, суті конфлікту. Нарративний метод кроскультурного аналізу екранних мистецтв. *Опитування та стандартизовані анкети* (що використовуються для порівняння цінностей, поведінкових моделей і соціальних установок); *статистичний аналіз* (що включає кореляційний аналіз між культурами, факторний аналіз задля виявлення культурних факторів, регресійні моделі для пояснення відмінностей); *експерименти* (що застосовуються задля порівняння реакцій та поведінки людей з різних

культур в однакових умовах) як компоненти кількісних методів кроскультурного аналізу екранних творів. *Етнографія* (зادля глибокого включення у спостереження за життям певної культурної групи: традицій, норм, комунікацій); *інтерв'ю та фокус-групи* (що допомагають виявити цінності, мотивацію, приховані культурні смисли); *аналіз культурних текстів і символів* (контент-аналіз медіа, аналіз ритуалів, традицій, мистецтва, вивчення мовних особливостей) як інструменти якісних методів кроскультурного аналізу. *Кроскультурне порівняння* (зadля систематичного зіставлення двох або більше культур за певними параметрами (як то комунікація, цінності, соціальні ролі тощо)); *міжкультурні кейс-стаді* (як порівняння конкретних ситуацій і випадків у різних культурах); *типологічний метод* (як створення типів культур (індивідуалістичні, колективістичні, висококонтекстні тощо)) і порівняння культур за типологією як складові порівняльних методів культурного аналізу. *Mapping або культурне картування* (як створення “карт” культурних параметрів наприклад, моделі: Гофстеде, Хола (high-/low-context cultures), Тромпенаарса); *метод критичних інцидентів* (як аналіз міжкультурних непорозумінь задля розуміння культурних норм зіткнення); *benchmarking культур* (як порівняння організацій або спільнот різних країн за стандартними критеріями (лідерство, мотивація, стиль комунікації)) як дієві інструменти прикладних методів кроскультурного аналізу.

Основні поняття, ключові слова: кроскультурний аналіз, міжкультурні бар'єри, міжкультурне середовище, структура екранного тексту, елементи екранного тексту, типологічні ознаки (видові, жанрові, стильові), культурні норми, культурні відмінності і спільності.

Рекомендована література (основна): 4, 6, 9.

Додаткова: 1, 2.

Тема 3. Основні етапи кроскультурного аналізу екранного тексту

Рівні сприйняття екранного тексту: емоційний, пізнавальний, виховний. Концепт «якість перегляду». Типи глядацької аудиторії. Імпульсивна оцінка екранного як єдності цінностей, смаків, традицій мистецтвознавця, орієнтація на власне джерело інформації. Аналітична оцінка як орієнтація на зміст та форму екранного, вираження згоди чи незгоди з автором твору екранних мистецтв. Основні закони теорії естетичного сприйняття екранного тексту: закон моноканальності естетичної інформації, закон неповторності художнього творіння, закон образної природи мистецтва. Специфіка художньо-естетичного сприйняття екранного тексту, осягнення моделі дійсності в кроскультурному середовищі, створеної автором. Виявлення та відчуття в екранному тексті поняття «автор».

Підготовчий етап кроскультурного аналізу екранних текстів: вивчення творчості режисера (інших учасників творчого процесу); ознайомлення з літературним першоджерелом (на базі якого створено сценарій); пошук анонсової інформації щодо особливостей створення фільму; аналіз

передісторії фільмування кінотвору, визначення рівня очікування кіноаудиторії.

Перегляд твору екранного мистецтва: здійснення нотаток щодо аналізу, літературного першоджерела (за наявності), сценарію (актуальності теми, якості сюжету, висвітленої історії, глибини образів, діалогів, монологів), рівня режисерської та акторської майстерності (інших учасників творення фільму), якості художньо-декоративного, звукового та музичного оформлення кінотвору, техніки зйомок, темпу та структури фільму.

Складання тексту наукового дослідження: поєднання роздумів після перегляду твору екранного мистецтва, об'єктивного аналізу нотаток, здійснених під час перегляду екранних творів та написання тексту рецензії, статті, есе, кроскультурного дослідження.

Основні поняття, ключові слова: рівні сприйняття, якість перегляду, типи глядацької аудиторії, імпульсивна оцінка, аналітична оцінка, естетичне сприйняття, художньо-естетичне сприйняття.

Рекомендована література (основна): 10, 13, 14.

Додаткова: 1, 2.

Тема 4. Ідейно-тематична компонента в кроскультурному аналізі екранних мистецтв

Ідейно-тематична компонента в кроскультурному аналізі екранних мистецтв (кіно, телебачення, медіапродукція, цифрові відеоформації) як сукупність ключових ідей, цінностей, смислів та тематичних ліній, які закладені в аудіовізуальному творі. Використання ідейно-тематичної компоненти у кроскультурному аналізі задля розуміння того, як різні культури конструюють, інтерпретують і транслують певні смисли через екранні мистецтва. *Тематика, ідеї й ціннісні орієнтири, морально-етичний зміст, соціокультурні смисли, міфологеми, архетипи, символи* як складові ідейно-тематичної компоненти. *Тематика* екранного тексту як предмет авторського інтересу, осмислення та оцінка життєвого матеріалу. Тема і проблема екранного твору: морально-етичні й художньо-естетичні аспекти. Аналіз життєвого матеріалу, презентованого в екранному тексті. Аналіз проблем, порушених автором у екранному творі. Своєрідність проблематики екранного тексту як візитна картка митця. Ключові теми екранних творів (любов, війна, пам'ять, сім'я, свобода, ідентичність); способи репрезентації тем у різних культурах; специфічні культурні «чутливі місця» (табу, сакральні мотиви, соціальні конфлікти). Морально-етичний зміст у кроскультурному аналізі екранних мистецтв як сукупність уявлень про добро/зло, справедливість/покарання; моделі поведінки героїв, що відображають конкретний культурний контекст; етичні дилеми, характерні для певного культурного середовища; соціокультурні смисли, соціальні проблеми, які порушує екранний твір (альтернативність сім'ї, міграція, війна, соціальна нерівність); історичні травми або досвіди, притаманні конкретній культурі; національна або регіональна специфіка бачення світу; міфологеми, архетипи, символи; універсальні архетипи (герой, бунтар, мудрець);

культурно-специфічні символи (як-то японські уявлення про честь та обов'язок vs. американська міфологія «self-made man»); взаємодія локальних та універсальних символічних структур.

Ідея екранного тексту як основна думка, висвітленню якої автор підпорядковує всі зображені ним картини й образи, загальний висновок, який логічно випливає з усього зображеного в екранному творі. Значимість ідей екранного твору. Способи характеристики ідейної наповненості екранного тексту за шаблонами втілення: ідейний задум автора, естетична оцінка зображеного, авторське ставлення до зображеного, висновок глядача чи дослідника. Ідеї й ціннісні орієнтири екранного тексту, як сукупність провідних ідей, які автори прагнуть донести (героїзм, солідарність, колективізм, індивідуалізм); відмінностей ціннісних моделей у різних культурах; культурних кодів та стереотипів, що формують інтерпретацію ідей.

Функціонування ідейно-тематичної компоненти в кроскультурному аналізі екранних мистецтв як *порівняння культурних моделей* (коли дослідник порівнює, як різні культури трактують ту саму тему (смерть у японській культурі vs у європейській; герой у Голлівуді vs герой у скандинавському кіно); *виявлення культурних відмінностей і подібностей* (коли ідейно-тематичний аналіз показує, чому: одні й ті ж сюжети сприймаються по-різному в різних країнах; окремі фільми стають глобально успішними (наявність універсальних смислів).

Кроскультурний аналіз екранних мистецтв та інтерпретація смислів у глобальному контексті (коли вивчається, як локальні ідеї інтерпретуються міжнародною аудиторією та як вони трансформуються в умовах глобалізації).

Роль ідейно-тематичної компоненти в аналізі «культурної перспективи» авторів (врахування, культурних установок, які творці вплітають в екранний текст (ідеологічні меседжі; світоглядні межі; національний або особистий досвід); розуміння глибинних смислів екранного твору; пояснення культурних кодів, через які створюється та інтерпретується аудіовізуальна продукція; уникнення поверхневих або стереотипних оцінок; надання можливостей аналізувати глобальні медіапроцеси комплексно.

Основні поняття, ключові слова: ідейно-тематична компонента, кроскультурний аналіз, екранні мистецтва, аудіовізуальний твір, екранний текст, культурний контекст, культурні моделі, глобалізація, культурна перспектива, культурні коди.

Рекомендована література (основна): 1, 8, 15.

Додаткова: 3, 4.

Тема 5. Художньо-естетичні аспекти кроскультурного аналізу екранних мистецтв

Художньо-естетична форма екранного твору як сукупність художніх засобів й прийомів втілення змісту, способів його внутрішньої і зовнішньої організації. Компоненти вивчення художньо-естетичної форми екранного

тексту в контексті кроскультурного аналізу. *Аналіз візуально-образної системи* як сукупність: аналізу композиції кадру, колористики, світлотіні, символічних образів; виявлення культурних кодів у візуальній образності (орнаментика, архетипні символи, традиційні мотиви); порівняння способів репрезентації простору, часу та тіла в різних культурах. *Аналіз стилю та поетики* як єдність: дослідження стилістичних моделей (реалізм, експресіонізм, поетичне кіно, модернізм, постмодернізм); вивчення впливу національних естетичних традицій на авторську манеру; визначення манери монтажу та ритміки, властивих різним культурним контекстам. *Аналіз естетики наративу* як комплекс виявлення засадничих підходів до побудови історії у різних культурах (лінійна / циклічна / фрагментарна структура); визначення принципів драматургії (героїчний наратив, міфологічна модель, колективістська чи індивідуалістична оптика); виокремлення типології персонажів: культурних архетипів, ролі традиційних моделей поведінки. *Аналіз музично-звукової естетики* як розкриття ролі традиційної та сучасної музики у формуванні емоційного тону; виявлення культурно зумовлених звукових символів (ритми, тембри, інтонації); окреслення способів поєднання музики й зображення в різних культурних школах кіно. *Аналіз символіки та міфопоетики* як пошук міфологічних мотивів, ритуалів, фольклорних елементів, що наявні у фільмах різних культур; визначення етнічних уявлень про природу, людину, любов, смерть, які виражаються через екранну мову; дослідження взаємодії локальної традиції з універсальними темами. *Аналіз естетики емоційного впливу (ефект глядача)* як визначення того, у який спосіб культура формує емоційне сприйняття образів (трагічне, комічне, героїчне, ліричне); з'ясування відмінностей у чуттєвості та способах емоційної комунікації; виявлення різних моделей катарсису та емпатії. *Аналіз міжкультурної інтерпретації художнього стилю* як сукупність рецепції фільму глядачами різних культур: можливі «зміщення» сенсів; переосмислення чужої культури через естетику кіно; порівняння авторських стратегій у різних культурних кінематографах. *Аналіз впливу глобалізації та гібридизації* крізь призму поєднання традиційної естетики та глобальних жанрових моделей; медіаміксу, кросмодальних форм (кіно + анімація + цифрові практики); гібридних стилів, що виникають на перетині культур.

Основні поняття, ключові слова: художньо-естетична форма, екранний твір, художні засоби, кроскультурний аналіз, естетика екранних мистецтв, культурні коди, наратив, поетика, стиль, міфопоетика.

Рекомендована література (основна): 3, 5, 17.

Додаткова: 3, 4.

Тема 6. Концепт хронотопу в кроскультурному аналізі екранних творів

Концепт «хронотоп» як єдність простору і часу в художньому (екранному) творі. Проявлення хронотопу в екранних мистецтвах через організацію просторово-часових структур, які формують спосіб бачення

світу, ритм подій, побудову наративу й культурну картину реальності. Хронотоп у кроскультурному аналізі екранних мистецтв як ключовий інструмент для порівняння того, як різні культури моделюють простір, час і людську присутність у них. Хронотоп у кроскультурному аналізі екранних мистецтв як культурно зумовлена модель світу (відповідно до існування у кожній культурі усталених уявлень про: структуру часу (лінійний, циклічний, ритуальний, міфологічний); організацію простору (відкрита/закрита просторовість, сакральні й профанні локації, соціально марковані зони); темпоральність буття (повільність / динамічність / ритмічна повторюваність); віддзеркалення екранним хронотопом міжкультурних уявлень про образ і картину світу; хронотоп як «культурний підпис» екранного тексту)). Функціонування хронотопу у структурі екранної оповіді через: кадр і композицію простору; монтаж (як організацію часу); ритми сцени й загальний темп фільму; специфіку кінематографічного руху (панорами, трекінги, статичність); характер наративу і його часову логіку. Моделі хронотопу в різних екранних культурах (японське кіно – статичність й паузи, американське кіно – динамічна подієвість тощо). Типи хронотопів в кроскультурному аналізі екранних творів: *міфологічний хронотоп* (як перевага циклічного часу, ритуальної повторюваності, символічних просторів – типовий для традиційних культур, фольклорних мотивів, етнокіно); *історичний хронотоп* (як орієнтація на лінійну часовість, причинно-наслідкову логіку, розвиток сюжету у векторі прогресу); *урбаністичний хронотоп* (як презентація інтенсивності руху, фрагментованості простору, перформативної дійсності великого міста, представленої у постмодерних кінематографах); *екзистенційний хронотоп* (сконцентований на внутрішньому часі персонажа; коли простір подається як психічна чи емоційна проєкція); *національно-культурний хронотоп* (сформований уявленнями про «свій» простір (ландшафт, архітектура, природні мотиви) та традиційними темпоральними моделями (ритм праці, свят, сезонів)). Екранний хронотоп у міжкультурному порівнянні. Дослідження у кроскультурному аналізі екранних мистецтв: *структурування простору* у різних культурах (замкненість/відкритість, сакральність/профанність); *моделювання часу* (лінійний, нескінченний, циклічний, зупинений час «пауз» у східних кінематографах); *поєднання руху і статичності*; *визначення поведінки персонажів через простір і час*; *обґрунтування хронотопу як носія культурної пам'яті* (міфи, ритуали, архетипи простору). Хронотоп в кроскультурному аналізі екранних мистецтв як інструмент виявлення культурних кодів через: національні моделі світорозуміння; специфічні форми взаємодії людини з довкіллям; релігійні та філософські уявлення, закладені в художній формі; культурні маркери ідентичності; способи репрезентації громади і героя. Дослідження екранного хронотопу в контексті глобалізаційних трансформацій через: гібридні хронотопи (поєднання локального та глобального простору); змішування традиційної темпоральності з динамікою масового жанрового кіно; цифрові

хронотопи (віртуальні простори, імерсивні середовища); медіамікс та трансмедійність як нові моделі простору-часу.

Основні поняття, ключові слова: хронотоп, простір, час, темпоральність, культурні коди, фігури часу, культурна географія кіно, ритуальна циклічність, лінійність, міфопоетика простору, наративні структури, національна кіномова, гібридний простір, глобалізований хронотоп.

Рекомендована література (основна): 7, 16, 18.

Додаткова: 3, 4.

Завдання до семінарських занять

№ теми	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
Тема 1	Здійснити кроскультурний аналіз дисертації Підскальної О.М. «Гене́за дискурсу мультикультуралізму: соціально-філософський аналіз» та підготувати аналітичний звіт: https://uacademic.info/ua/document/0421U101494	Аналітичний звіт в усній формі	10
Тема 2	Здійснити кроскультурний аналіз дисертації В. О. Крилової «Кіно і телебачення як феномени екранної культури» та підготувати аналітичний звіт https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/90e4bac4-9efa-4989-ae42-9dca22d072e0	Аналітичний звіт в усній формі	10
Тема 4	Здійснити кроскультурний аналіз дисертації Никоненка В. В. «Образ батька в українському кінематографі: особливості художньої трансформації» та підготувати аналітичний звіт https://www.uacademic.info/ua/document/0824U003036	Аналітичний звіт в усній формі	10
Тема 5	Здійснити кроскультурний аналіз дисертації Н. В. Шевченко «Ремейк як крос-культурний феномен: постмодернізм, транскультура, неомодерн» та підготувати аналітичний звіт: https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/ce53edd8-2d6f-4985-a74b-b480fa65021c	Аналітичний звіт в усній формі	10
Тема 6	Здійснити кроскультурний аналіз дисертації С. Садовенко «Хронотоп української народної художньої культури: взаємозв'язок традицій та інновацій» та підготувати аналітичний звіт https://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/3583	Аналітичний звіт в усній формі	10

Критерії оцінювання роботи на семінарських заняттях

Критерії оцінювання	Кількість балів
Аспірант має глибокі знання з тем семінарських занять. Доповідь змістовна, ґрунтовна та відповідає вимогам. При підготовці до заняття аспірант використовував творчий підхід, не обмежуючись тільки матеріалами підручника або лекції. Під час семінарського заняття аспірант активно	10

Критерії оцінювання	Кількість балів
приймає участь в дискусіях та доповнює відповіді інших. Протягом відповіді активно використовує приклади для кращого розуміння матеріалу.	
Аспірант має міцні ґрунтовні знання. Доповідь змістовна та відповідає вимогам. При підготовці до заняття аспірант не обмежується тільки матеріалами лекції. Під час семінарського заняття аспірант приймає участь при обговоренні поставленого питання. Протягом відповіді може використати приклади для кращого розуміння матеріалу. Проте існують незначні помилки при застосуванні отриманих знань.	8-9
Аспірант знає програмний матеріал повністю. Доповідь відповідає вимогам. Аспірант своєчасно готується до заняття. Під час заняття аспірант відповідає на поставлені запитання. Проте існують проблеми з застосуванням прикладів з практичної діяльності. Існують певні помилки в трактуванні поставленого питання, не вміє самостійно та творчо мислити, не може вийти за межі теми.	6-7
Аспірант знає тему заняття, має уявлення про навчальний матеріал, але його знання мають загальний характер. Вміє відповідати на окремі поставлені запитання. При обговоренні інших питань семінарського заняття не приймає активної участі і не може привести приклади застосування матеріалу на практиці.	4-5
Аспірант знає основну тему заняття, має уявлення про поставлене питання, але його знання мають загальний характер. Відповіді базуються лише тільки на лекційному курсі і практично не підкріплені прикладами. Має певні прогалини в інших темах, на яких базується матеріал семінарського заняття.	2-3
Аспірант має фрагментарні знання, не володіє програмним матеріалом. Відповіді на всі поставлені запитання не повні або взагалі відсутні. При відповіді часто зупиняється і не може додатково відповідати на запитання.	1
Аспірант повністю не знає програмного матеріалу, не працює в аудиторії, не готовий відповідати на будь-яке запитання з теми семінарського заняття.	0

5. Методи навчання

Під час викладання використовуються наступні методи навчання

- *словесні методи* (пояснення, розповідь, лекція, бесіда, що використовуються для введення нового матеріалу та систематизації знань);
- *наочні методи* (демонстрація, ілюстрація, використання схем відео, що допомагають візуалізувати навчальний матеріал);
- *інтерактивні методи*, які передбачають: *роботу в парах і групах* (формують співпрацю, комунікацію, відповідальність);
- *дискусії, дебати, круглі столи* (розвивають критичне мислення і вміння аргументувати);
- *мозковий штурм, метод case-study* (що стимулюють креативність, вирішення реальних проблем);
- *проблемно-пошуковий метод* (що створює ситуацію проблеми, яку здобувачі освіти розв'язують самостійно);
- *дослідницький метод/inquiry-based learning* (орієнтований на експерименти, аналіз даних, науковий підхід).

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
1-6	Самостійне опрацювання рекомендованої літератури	доповідь на семінарських заняттях	-

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Накопичувальна бально-рейтингова система, передбачає оцінювання здобувачів за усіма видами аудиторної та позааудиторної діяльності.

Оцінювання рівня знань здобувачів включає поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль має на меті оцінити роботу здобувачів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, семінарські заняття), виконання завдань самостійної роботи та відображає поточні навчальні досягнення здобувачів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Підсумковий (семестровий) контроль є інтегрованою оцінкою засвоєння знань здобувачів у вигляді семестрового заліку.

При викладанні дисципліни «Кроскультурний аналіз екранних мистецтв» використовуються такі методи контролю:

- **поточний контроль** здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Його інструментами є опитування, виступи на семінарських заняттях, дискусії, обговорення.

- **підсумковий контроль** у формі заліку передбачає можливість однозначно визначити рівень досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання з дисципліни за результатами поточного контролю впродовж семестру.

Критерії оцінювання при поточному контролі:

Критерії оцінювання	Кількість балів	
	17	18
<i>Присутність на лекційному, семінарському занятті</i>	1	1
<i>Виступи, участь в обговореннях на семінарських заняттях:</i>		
повний виклад інформації; виявлення ґрунтовних знань матеріалу; повнота розкриття теми; логіка та чіткість формулювань; переконливість аргументацій	17	18
частково повний виклад інформації; виявлення досить міцних знань матеріалу, але наявні неточності або помилки (не більше 3); відповіді недостатньо повні щодо розкриття теми; не всі формулювання вирізняються логікою і чіткістю; аргументації недостатньо переконливі	11-16	11-17
неповний виклад інформації; виявлення достатніх знань матеріалу, але наявні неточності або помилки на предмет релевантності щодо засвоєння необхідного матеріалу (більше 3); відповіді недостатньо повні щодо розкриття теми; не всі	5-10	5-10

Критерії оцінювання	Кількість балів	
	17	18
формулювання вирізняються логікою і чіткістю; аргументації недостатньо переконливі; змістовність відповідей характеризується прогалинами та як наслідок не розкривається сутність теми; наведені визначення є розмитими з точки зору формальної логіки та не несуть смислового навантаження; залучені аргументи не виступають доцільними або є частково відповідними загальній темі		
мінімальний виклад інформації; виявлення поверхневих знань матеріалу; відповіді містять чимало суттєвих неточностей і помилок, вирізняються алогізмом та непереконливістю аргументацій	0-4	0-4

Поточний контроль передбачає максимально 100 балів.

Підсумковий (семестровий) контроль – **залік** Залікова оцінка виставляється як сума балів, отриманих за: присутність, виступи, участь у семінарах, максимально 100 балів

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

За результатами поточного контролю та самостійної роботи							Сума балів
Види робіт	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	6
Відвідування семінарських занять	-	1	1	1	1	1	5
Робота на семінарському занятті	-	17	18	18	18	18	89
Загальна кількість балів							100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0 – 34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

Основна

1. Алфьорова З. І. Межі видимого. Становлення візуального мистецтва : монографія. Харків : ХДАК, 2008. – 268 с.
2. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. Київ: Юніверс, 2001. – 288 с.
3. Зубавіна І. Б. Екранна культура: засоби моделювання художньої реальності Київ. : Інтертехнологія, 2006. – 272 с.
4. Кохан Т. Г. Культурологічні орієнтири сучасного українського кінознавства //Українські культурологічні студії. Зб.наук.праць, Інститут культурології НАМ України, Київ: – С.18-22.
<http://ucsuniv.kiev.ua/images/archive/issue6/6.pdf>
5. Морозов Ю. (ред.) Екранний світ Сергія Параджанова: збірник статей. – Київ: Дух і Літера, 2014. – 336 с.
6. Мусієнко О. Модернізм & Авангард. – К. : Логос, 2018 – 400 с.
7. Погребняк Г. Фільми українських режисерів як репрезентанти авторських світоглядних моделей у міжкультурному середовищі. АРТ-платФОРМА: альманах. Київ: КМАЕЦМ, 2022. Вип. 2(6). С. 257–282.
URL: <https://art-platforma.kmaecm.edu.ua/index.php/art1/article/view/121>.
8. Скуратівський В. Екранні мистецтва в соціокультурних процесах ХХ століття. Генеза. Структура. Функція. У двох книгах. – К.: КМЦ «Поезія», 1997.
9. Черков Г. Екранний світ – діалог реальностей : монографія. – К.: Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. – К., 2003. – 224 с.
10. Чміль Г. Візуалізація мови та семіотика екрану. Культурологічна думка. 2012. №5. С. 30 – 41. URL: https://www.culturology.academy/wp-content/uploads/KD5_Chmil.pdf
11. Bazin A. What is Cinema vol. 1, 2. – Berkley, Los Angeles, London, 1967.
URL: https://dn790000.ca.archive.org/0/items/Bazin_Andre_What_Is_Cinema_Volume_1/Bazin_Andre_What_Is_Cinema_Volume_1.pdf

12. Bordwell D., Thompson K., Smith J. FILM ART: AN INTRODUCTION. – New York: McGraw-Hill Education, 2013. – 544 p.
13. Deleuze G. Cinema 1: The Movement-Image. – Minneapolis: University of Minnesota Press, 1986. – 264 p. URL: https://monoskop.org/images/8/80/Deleuze_Gilles_Cinema_1_Movement-Image.pdf
14. Elsaesser T., Hagener M. *Film Theory. An Introduction through the Senses*. – London, New York: Routledge, 2010. – 222 p. URL: http://www.mediastudies.asia/wp-content/uploads/2017/02/Thomas_Elsaesser_Malte_Hagener_Film_Theory_A_n_BookZZ.org_.pdf
15. Hall, S. (ed.) (1997). *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. London: Sage / The Open University. URL: https://fotografiaeteoria.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/05/the_work_of_representation_stuart_hall.pdf
16. Kracauer S. *Theory Of Film: The Redemption Of Physical Reality* / Introduction by B, Hansen. – Princeton: Princeton University Press, 1997. – 486 p. URL: https://monoskop.org/images/2/22/Kracauer_Siegfried_Theory_of_Film_The_Redemption_of_Physical_Reality.pdf
17. Lee, K. Intercultural Aesthetics and Film Narrative. *Intercultural Communication Studies*. 2021. Vol. 30, No. 2. P. 45–60. URL: https://www.researchgate.net/publication/246501677_Intercultural_Communication_A_Current_Perspective
18. Naficy, H. (2001). *An Accented Cinema: Exilic and Diasporic Filmmaking*. Princeton, NJ: Princeton University Press. URL: <https://books.google.com.ua/books?id=SoKeH59mLfQC&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false>

Додаткова

1. Барт Р. *Camera Lucida*; пер. з фр. О. Червоник. – Харків: МОКСОР, 2022. – 176 с.
2. Бердджер, Д. *Про погляд*; пер. з англ. Р.Свято. – Київ: IST Publishing, 2024. – 184 с.
3. Мусієнко О. *Українське кіно: тексти і контекст*. – Вінниця: Глобус-Прес, 2009. – 416 с.
4. *Нариси з історії кіномистецтва України*. К. : Ін-т пробл. сучас. Мистецтва, Інтертехнологія, 2006. – 862 с.
5. *Поетичне кіно: заборонена школа* : [зб. ст. та матеріалів / Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад.", Каф. культурології та археології НаУКМА. К. : АртЕк : Ред. журн. «Кіно-Театр», 2001.

Інтернет-ресурси:

- <https://kinokolo.ua/> [Веб-сайт часопису про українське і світове кіномистецтво]
- <https://ktm.ukma.edu.ua/index.php/ktm> [Веб-сайт часопису про українське і світове кіно- та театральне мистецтво]
- <http://nv.knutkt.edu.ua/> [Науковий вісник КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого]
- <http://audiovisual-art.knukim.edu.ua/> [Вісник КНУКІМ «Аудіовізуальне мистецтво»]
- <http://www.nbu.gov.ua/> [Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського]
- <https://elib.nlu.org.ua/> [Електронна бібліотека «Культура України»]
- <https://www.etnolog.org.ua/> [Веб-сайт ІМФЕ імені М. Т. Рильського]